

Voices through Water

Sada nástrojů pro kreativní a aktivistické metodiky

Číslo projektu: 2023-1-AT01-KA220-YOU-000161835

Co-funded by
the European Union

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však pouze názory a stanoviska autora (autorů) a nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie nebo OeAD-GmbH. Evropská unie ani OeAD-GmbH za ně nemohou nést odpovědnost.

Voices through water © je licencováno pod
[Attribution-ShareAlike 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)

Filmový/audio dokument: Vzkaz nejlepšímu příteli

Aktivistická | Advokační | Umělecká

V této aktivitě účastníci vytvoří krátkou dokumentární zprávu pro svého nejlepšího přítele o konkrétním místě nebo situaci. Účastníci formulují své postřehy jako osobní vzkaz a rozvíjejí tak přístup k vyprávění, který kombinuje žurnalistické zpravodajství s osobním pohledem. Výsledkem je video nebo audio nahrávka v délce 2 až 3 minut.

Tuto metodu jsme použili k reflexi našich cest během projektu, k zamyšlení nad svými pocity a postřehy a k procvičování jejich sdílení s ostatními.

Cílová skupina

Mladí lidé; studenti mediálních studií, tvůrci obsahu, novináři nebo kdokoli, kdo se zajímá o dokumentární vyprávění

Maximálně 20 osob (lze realizovat individuálně nebo v malých skupinách po 2–3 lidech)

Potřebný čas

90–120 min

Prostředí

Jakékoli prostředí; lze realizovat na místě nebo připravit ve třídě před nahráváním

Materiály

- Smartphony nebo fotoaparáty s funkcí nahrávání videa
- Psací potřeby a bloky na psaní scénáře
- Volitelně: základní aplikace pro úpravu videa v telefonech

Cíl/záměr

Cílem aktivity je

- Rozvíjet dovednosti v oblasti vyprávění příběhů založených na pozorování a dokumentárních technikách
- Prakticky si vyzkoušet vyvažování objektivního zpravodajství s osobním pohledem
- Nahlédnout na dokumentární film jako na nástroj pro sdílení pozorování a jako na inspirativní aktivitu.

Podrobný návod

Krok 1 – Úvod

10 min

- Vysvětlíte koncept: tvorba dokumentárního sdělení pro blízkého přítele
- Krátce proberte vyvažování faktického zpravodajství a osobních reakcí.

Krok 2 – Výběr místa/tématu a příprava scénáře

20 min

- Účastníci během krátké doby určí místo, situaci nebo problém, který chtějí zdokumentovat.
- Vytvoří jednoduchou osnovu, která bude zahrnovat:
 - Kde se nacházejí a co pozorují
 - Nejdůležitější fakta o daném místě/situaci
 - Osobní reakce
 - Možná řešení nebo další kroky (pokud jsou relevantní)

Krok 3 – Technické tipy

5 min

Základní tipy pro nahrávání videa/audia pomocí smartphonu:

- Držte telefon vodorovně (na šířku), pokud vyložení nepotřebujete vertikální záběry.
- Přirozené světlo je vaším přítelem – postavte se tak, aby světlo dopadalo na tvář nahrávané osoby, nikoli za ni.
- Přiblížte se k vašemu objektu co nejbližší – mikrofony telefonů fungují nejlépe do vzdálenosti 1–2 metry.
- Natáčejte v nejvyšším rozlišení, které váš telefon nabízí, a vždy začněte s plně nabitou baterií a dostatkem úložného prostoru. Pro delší natáčení si vezměte powerbanku.
- Upozornění ohledně etických zásad při natáčení na veřejnosti:

Souhlas a transparentnost – Při oslovování lidí se vždy představte jako filmový tvůrce a vysvětlíte jim svůj projekt. Vyhněte se natáčení lidí v citlivých situacích, i když se nacházejí na veřejném místě. Kulturní citlivost – Před natáčením si prostudujte místní zvyky a kulturní normy. To, co je přijatelné v jedné komunitě, může být v jiné komunitě považováno za urážlivé.

Krok 4 – Nahrávání/natáčení

45 min

- Účastníci se vydají na vybraná místa (ideálně v blízkém okolí).
- Nahrají svá dokumentární sdělení (v ideálním případě v délce 2–3 minuty).
- Pořídí podpurný obrazový a zvukový materiál.

Krok 5 – Shlednutí materiálu a základní kompletace

30 min

Účastníci se vrátí na místo setkání

- Prohlédnou si natočený materiál a vyberou nejlepší záběry
- Provedou jednoduché uspořádání materiálu (s minimálními úpravami)

Krok 6 – Sdílení a reflexe

10 min

- Sledování/poslech vytvořených dokumentárních snímků
- Krátká diskuse o efektivnosti a možných způsobech využití

Tipy pro trenéra

- Vyberte místo, v jehož okolí je několik zajímavých možností pro natáčení dokumentu.
- Zdůrazněte, že technická dokonalost je méně důležitá než vyprávění příběhu.
- Pokud máte ještě méně času, nechte zúčastněné pracovat ve dvojicích, kdy jeden natáčí a druhý mluví.
- Navrhněte jednoduchou strukturu: úvod, tři klíčové postřehy, osobní reakce, závěr.
- Připomenejte zúčastněným, že kratší je často lepší – zaměřte se na srozumitelnost a působivost
- Buďte opatrní při natáčení lidí, kteří mohou být bez domova, prožívat krizi duševního zdraví nebo jiné obtížné situace.
- Pro všechny případy se ujistěte, že máte dostatek úložného prostoru pro natočený materiál. Sledujte počasí a jakékoli jeho náhlé změny.

Komentář

Krátká verze této aktivity klade důraz na spontánnost a instinktivní vyprávění příběhu spíše než na propracovanou produkci. Časové omezení pomáhá zúčastněným soustředit se na nejdůležitější prvky jejich sdělení, místo aby se utápěli v perfekcionismu. Výsledné krátké dokumenty se často vyznačují poutavou bezprostředností, která se skvěle hodí pro sociální média a rychlou komunikaci.

Alternativa

Realizace v online prostředí:

- Nechte zúčastněné zdokumentovat své bezprostřední okolí nebo prostor viditelný z jejich oken.
- Pro plánování v malých skupinách využijte breakout rooms.
- Pro účastníky, kteří nechtějí natáčet fyzické prostory, vytvořte nahrávky obrazovky s komentářem.
- Před nahráváním sdílejte návrhy scénářů prostřednictvím sdílených dokumentů.
- K odevzdávání hotových dokumentů použijte sdílenou digitální složku.
- Během fáze sdílení použijte sdílenou obrazovku k prezentaci dokumentů.
- Pro účely reflexe připravte kromě diskuze také digitální formulář pro získání zpětné vazby.

Zdroj

Převzato z technik rychlé dokumentace používaných v rámci školení mobilní žurnalistiky Ivony Remundové.